

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

banda de música. Calvià.

juny, 84

n:18, 50 ptes

La història ha acabat per demostrar als polítics vèries coses incompatibles amb la realitat, coses que s'han volgut crear artificialment al llarg de segles i que ha costat molta de sang, especialment al poble, i molta de suor i llàgrimes, especialment a les diverses classes polítiques.

Una d'aquestes coses incompatibles amb la realitat és l'unitat-uniformitat de les diverses nacionalitats de l'Estat Espanyol. Per a poder arribar a governar a "l'ingovernable" "poble espanyol", s'ha volgut crear una vàlvula d'escap per part de les autoritats centralistes que s'ha anomenat Estat de les Autonomies. Sols que aquest Estat s'ha creat amb la obtusa mentalitat centralista dels centralistes de dretes i d'esqueres. Però a través d'aquesta vàlvula d'escap el pastís s'els en va de les mans, ja no ho poden controlar (vegeu els resultats de les darreres eleccions a Catalunya i al País Basc).

Una altra d'aquestes coses incompatibles amb la realitat és la unitat-uniformitat de les Illes Balears. Per això, s'ha creat una vàlvula d'escap que es diven els Consells Insulars, a través dels quals li fugirà el pastís de les mans al Govern Autònom.

Davant aquests errors inmemorials i tenint en compta que s'ha creat una altra d'aquestes incompatibilitats amb la realitat que és: la unitat-uniformitat del Terme de Calvià, deman que es faci un profund i extens estudi que permeti assegurar la resolució d'aquest problema, dotant-lo d'una estructura autonòmica i sumament flexible per tal d'evitar que no sigui tan sols una vàlvula d'escap, sinó la vertadera solució que necessitam tots.

Ah!, i no caiguem en la beneitura de pensar que la resolució de la estructura centralista de Calvià es resol traspasant el centralisme a la Costa.

HAN COL.LABORAT:

Carme López.
Julián Vicens.
Joan Rubio.
Mª Dolors Cortey.
S'Estornell.
Juan Jiménez.
Margalida Cabrer.
Josep Suárez.
Antònia Vidal.

Han Coordinat:

Pep Rubio.
Joan Vidal.
Manel Suárez.

Les opinions expressades als articles, són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

Imprimeix: Apostol y
Civilizador de Petra.

REVISTA VEÏNATS
N^o Dipòsit Legal:
P.M. 1/1.983.

- El passat dia 26 de Maig va tenir lloc el Festival dels nins de l'Escola de Calvià al Centre Social. Els alumnes dels vuitè de la nostra Escola varen interpretar tres obretes curtes, dues en castellà i una en català: "El Dimoni Cucarell", i es va contar també amb l'actuació de varis grups de nines que varen oferir danses muntades a tal efecte. El Festival va ser un èxit. Només hi va sobrar una cosa: la presència d'alguns dels espectadors que varen estar a punt d'esbucar la bona labor dels nostres escolars. Falta dir que els dos dies anteriors també havien presentat el mateix programa. Enhorabona als nostres escolars.

- Durant aquests dies té lloc al Saló d'Actes de Sa Nostra la exposició de ceràmiques de les artistes Paula Canyelles i Dolors Bellver.

- El diumenge dia 3 va tenir lloc la primera trobada de "Posa't a córrer", participant-hi unes cent persones distribuïdes per edats i capacitat en tres grups: De 2.500 i 5.000 metres amb un circuit per dins Calvià, i el de 7.500 metres amb la sortida de Santa Ponça i arribada a la Plaça de Calvià.

- Pel dia 16 d'aquest mes, l'Associació "La Vila" farà una Assemblea a Es Capdellà exclusivament pels socis d'aquest poble per tractar de la possible separació dels dos llocs de l'Associació.

- La Comissió de Festes ja està ultimant els preparatius per les de Sant Jaume. Podem anticipar que tot serà gratuït i hi hauran, entre altres, els següents actes: Una Verbena Rock, una Salsera, una Camp, una Nit Rumbera, una Festa de Ball de Bot, una Comèdia, festa pels nins...

Per tal efecte s'ha convocat un Concurs de Murals damunt les Festes, les bases del qual trobareu a les planes centrals de la Revista.

EL PLENARI DEL MES

El d'aquest mes era un Plenari important pel públic degut al fet de la fuga del Regidor Xamena del seu partit, A.P., i el veure què passaria en el transcurs del mateix. El misteri, en part, es va desvetllar tot d'una, a la part d'escrits i comunicacions, on es llegien primer un escrit proposant a Juan Franco com a Tinent de Batle, i per tant representant del seu partit dins la Permanent, i sol·licitant el cessament de Rafel Xamena, cosa ratificada per ell mateix amb un altr escrit llegit dins el Plenari.

- Es llegeix també un escrit del Consell Insular, oferint total col.laboració tècnica pel Poliesportiu de Calvià.

- L'Ajuntament decideix subvencionar amb 500.000 ₧ el Concurs de "Miss España" que es farà al Casino dins el mes d'Octubre.

- Es crearà amb cràcter temporal i experimental, un Servei Municipal d'Informació Turística a Santa Ponça.

- S'adquiriran un total de 1.000 exemplars del disc "Costa de Calvià", pensam que fet per Bonet de Sant Pere, per un total de 184.000 ₧.

Manuel Suárez i Salvà

Per aclarir la posició de l'Ajuntament després de que el Regidor Xamena deixàs el seu partit, hem entrevistat al Batle, Francesc Obrador, i al Cap de Llista d'U.M., Carles Alabern. La nostra intenció era haver entrevistat també a Juan Franco i Rafel Xamena, però fins, aleshores, ens ha estat impossible coincidir per fer la xerrada. De totes maneres intentarem tenir-la pel proper número.

Veïnats.- Què pot significar pel grup U.M. la ruptura del pacte per part del Sr. Xamena?

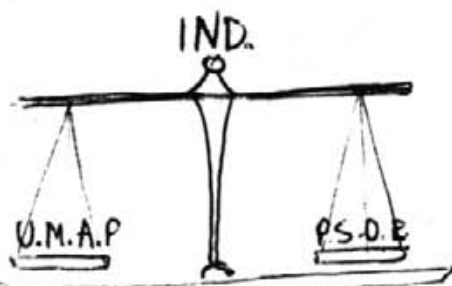
C. Alabern.- El nostre grup seguirà fent feina com sempre. No ens afectarà en absolut.

Veïnats.- I pel PSOE?

F. Obrador.- Ara hi haurà quatre representacions polítiques i amb el temps es veurà què és el que pot haver canviat en la dinàmica del nostre Ajuntament.

Veïnats.- Què ha passat amb les oposicions per la Policia Municipal?

Cont.- Es varen anular dues de les proves perquè la Comissió va trobar-hi irregularitats. S'estudia la possibilitat d'obrir un expedient.

CAMPANYA PUBLICITARIA

Promoguda per Veïnats

COMPRAU EN ELS COMERÇOS DE CALVIÀ

UTILITZAU LES INDUSTRIES I ELS SERVEIS DE CALVIÀ.

HA AVENTATGES:

-Tendreu més bon servei que a Palma, a on no vos coneixen.

-Els preus no són més alts que a Palma i no hi ha l'inconvenient d'haver de pagar el transport fins a ciutat.

-Com més beneficis tinguin les nostres empreses, millor surtits estaran, i n'hi haurà més, amb lo qual hi haurà millor servei.

-Si feis una casa tendreu la ventatge de tenir el mestre d'obres aprop de casa vostra.

-Si heu de mester el fuster o el ferretjer, el tendreu aprop, i no haureu d'esperar que baixi de Palma per que vengui a fer vos les feines, hi podreu donar pressa.

-Els productes que vos faran són de millor qualitat perquè no les fan en gros com les grans industries de Palma, i endemés els industrials vos han de veure cada dia si vos ho fan malament

-Si els beneficis queden aquí se crearan llocs de feina.

-----No diguem que Calvià és un lloc mort. Si donam vida a les empreses de Calvià donam vida a Calvià.

-Les grans empreses de Palma tenen molts de beneficis. Les nostres petites empreses, no. No donem més beneficis als que ja en tenen molts! Que els nostres doblers no s'en vagin a Palma, que quedin a Calvià

-No siquem una sucursal de Palma

ENTRE TOTS CREARAM UNA ZONA DE MERCAT PROPIA A CALVIÀ

DONEM VIDA A CALVIÀ

El premi del mes

El Premi d'aquest mes va a parar damunt la carabassa d'aquest enigmàtic C.C.M. (Balear), que per demopstrar el que està en contra de la TV 3 a les Illes, empra unes octavetes que recorden el temps subversius en la forma de distribució i l'aprenentatge que fan els nins petits d'escriure en quant a l'ús de l'idioma.

No vos reproduirem aquí el paperet perquè seria com tenir mal gust, però el podreu trobar per l'Ajuntament sota el títol de "No de Balears a sa TV 3 catalana", per cert dins aquest títol no hi ha cap falta...

Vaja idó una maquinada, no sabem encara si d'escriure o d'impremta, damunt el carabassot d'aquest terrorista de la llengua, al que aprofitam per convidar-lo a seguir les classes de LA NOSTRA LLENGUA que, cada mes, surten damunt Veïnats.

COMUNITAT
AUTONOMA

- La Comunitat Autònoma oferirà ajudes per les vivendes rurals a tots aquells propietaris o llogaters per obres de reparació i millora, etc. Si voleu informar-vos més exactament, tenim els requisits a la Revista.

- La Conselleria de Sanitat i Cultura recorda al públic en general que les borrarades comercialitzades en forma, gust i olor d'aliments (plàtans, fresses, peres, etc.) poden resultar tòxiques, per la qual cosa no es poden vendre ni adquirir.

- Els dies 3 i 4 de Març, coincidint amb el Primer Aniversari de la promulgació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, es celebrà a Menorca la Diada Autònoma organitzada pel Govern de la Comunitat Autònoma. Durant aquest cap de setmana es realitzaren varis actes institucionals, culturals, esportius, etc. Està previst fer aquesta diada cada any a una Illa diferenta.

Consell Insular de Mallorca

- El Consell Insular ens fa arribar els seus pressuposts, que pugen a 3.200 milions de pessetes (és bo recordar que el nostre Ajuntament encara no els ens ha enviat).

- El C.I.M. dona cooperació tècnica pel Poliesportiu de Calvià.

- Dins el programa de la Comissió de Cultura està previst acostar la música i el teatre als pobles de Mallorca, amb aquest motiu es comença per Palma, Inca i Manacor d'una Orquestra de Cambra alemanya.

DE CALVIA

Somos una familia de jubilados que organizados por la Caja de Pensiones "Sa Nostra", partimos día dos de mayo a pasar unos días de descanso en Salou (Tarragona). El viaje, lo mismo por tierra que por mar, fue bueno, interesante y entretenido. Al llegar a Salou, la primera impresión que sacamos de lo que íbamos descubriendo camino del hotel era que nos gustaría. Así fue! Salou es bonito. Es bello. Dispone de un complejo turístico moderno y avanzado, donde la gente parece estar satisfecha, vivir a gusto, encontrar cabida en desenvolverse y desarrollar sus actividades.

Los edificios son grandes, muy grandes, como suelen ser en todos estos sitios de esparcimiento. En el rótulo que tienen en la fachada se indica a qué actividades se dedican. Las aceras y las calles están a tono con la urbanización. El tráfico es fluido. Los bulevares, con su hilera de árboles a cada lado, juegan un gran papel: Descongestionan, embellecen, tonifican y combinan el verde de su entorno con el verde de los arbustos y demás vegetales de las plazas.

La gema más valiosa e importante que tiene Salou es la gran playa: con su ancha faja de arena que le sucede. El pavimentado largo paseo de las palmeras donde los chavales patinan a gusto, y cómodos bancos acogen a los paseantes. Y después, un aparcamiento para los coches.

Es un conjunto maravilloso donde todo tiene cabida! Desde el niño de corta edad que, al lado de su madre, juega, corre y ufano grita, pasando por el insípido bañista que bracea y chapotea al lado de un profesional nadador. Los demás que acuden aquí, sean quienes sean, hagan lo que hagan, su propósito es el mismo: pasarlo bien, divertirse, respirar aire puro, relajarse y olvidar los problemas.

En el gran paseo es bien acogida la presencia de los ancianos y jubilados que acuden allí todos los días claros o de sol a pasear, entretenerse o descansar en los bancos, después de haber caminado unos kilómetros, ejercicio que se les ha impuesto para que sus miembros no se atrofien o entumezcan.

Nosotros, los mallorquines, al contemplar tantas cosas bellas juntas quedamos impresionados y conmovidos. Pensamos en nuestra querida Mallorca. Esa perla inigualable que también tiene playas grandes y arenosas, y otras muchas con arena también, y con clara agua cristalina. Pero que por intereses que todos conocemos, egoistas!, han sido recortados sus espacios y expoliado todo lo bello que les dotó la naturaleza, condenándoles además a soportar dentro si mismas edificios comerciales que afean y molestan a los bañistas.

Nos hospedamos en el Hotel Europa Park. Moderno edificio que puede albergar más de mil clientes. Fuimos bien recibidos, bien acogidos, cómodos en el hall y la comida buena y abundante.

Para que nuestra gira fuese más completa y conocer más a fondo a Gerona, cada día hacíamos una excursión. Visitamos castillos, monasterios, plantaciones de arroz, cavas de champán, etc.

Un momento apasionante lleno de contenido humano, es el momento en que acabada nuestra estancia allí bajamos las maletas a un salón donde hay la redacción para emprender nuestro regreso. Que, personas que no se habían visto nunca, de otros pueblos, al despedirse se intercambiaban palabras de cariño, mientras se estrechaban las manos, se daban besos, se cambiaban tarjetas, números de teléfono y, sobre todo, lo que más se repite: "Que el año que viene estemos buenos para hacer otra".

Sí, esta clase de excursiones debe continuar. Debe repetirse, porque el

significado que encierran es muy amplio. No es sólo recreativo, cultural y de descanso. Es también social y patriótico. Lo social está en que personas de un mismo pueblo, motivado por lo que sea, apenas sí se concocen ni han hablado juntas y, de este modo, sin darse cuenta, se encuentran sentados en una mesa confraternizando y trabando amistad. En cuanto a lo patriótico, a juzgar por mis sentimientos, es que cuantas más cosas se conocen de España, más se la quiere.

Julián Vicens

Bar Restaurante

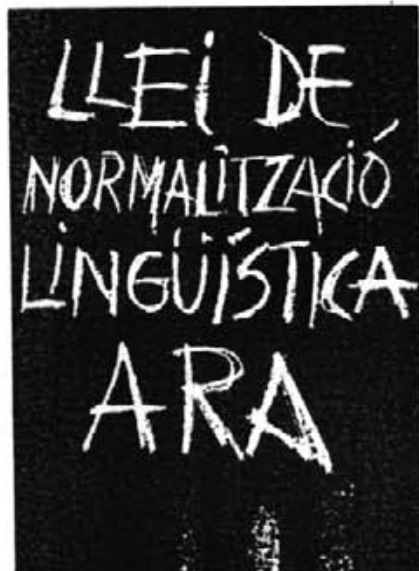
ESPECIALIDADES

- Arroz Brut
- Frito Mallorquín
- Sopas Mallorquinas
- Lomo con Col
- Tortos con Col
- Caracoles
- Paellas

CA'N PEDRO

COCINA MALLORQUINA
Y TAPAS VARIADAS

C/ Mayor, 83 - Tel. 676483 - Calviá - (Mallorca)

LA NOSTRA LLENGUA

Fitxa Sisena

La lletra LL= I diftongal

Escriure la letra "LL" no hauria de resultar, pels mallorquins, una feina massa difícil, però una de les nostres peculiaritats fa que l'eliminem de la llengua parlada, creant confusió a la llengua escrita. Què vull dir amb tot això? Idò ni més ni manco que aquí on deim "cabei, ui, oreia,..." hem d'escriure cabell, ull, orella, ...

Com veis, resulta que cream un diftong inexistent a la llengua escrita. Però, a aquest món tot s'adoba, i per això aquí teniu aquestes tres normes que vos ajudaran:

1ª.- Escriurem amb "LL" aquelles paraules que en castellà tenen J, G o LL en lloc de la nostr I diftongal: Abella-Abeja. Collir-coger. Fulla-hoja...

2ª.- Escriurem amb "LL" aquelles paraules que siguin formades d'una arrel i el sufix -ai o -aia: abrigall (en deim "abrigai", mirall (pronunciat "mirai", rialla (dit "riaia")...

3ª.- S'escrivien amb "LL" aquestes paraules: cullera, senalla, ventrell, vull (del verb voler), cossigolles, embull, etc.

I ara els exercicis: Posau les lletres "LL" o "I" als espais buits, segons pertoqui:

La senyora té tres fi_s i tres fi_es. Hem co_it casca_i i fono marí. El fi_et plorava i la fi_eta re_a. Les fu_es d'aquesta planta són verme_oses.

I ara la solució del mes passat:

CreixeR	TreurE	ViurE	AgafaR
EmpenyeR	PloraR	CórreR	CallaR
RiurE	VeurE	MourE	'TémeR
AsseurE	CreurE	DiR	EntendrE
EscriurE	EstaR	CaurE	PlourE
Perdre	EsseR	BatrE	ConvènçeR
		SegaR.	

Manuel Suárez i Salvà.

CALVIA A LA PREMSA

Vos oferirem a aquest nou espai un resum de les notícies que ha anat donant la Premsa diària damunt Calvià.

- Es projecta la instal·lació d' un Parc Acuàtic a Magaluf. Ocuparà una superfície de 105.000 metres quadrats amb rampes, tunels, ràpids per patiner persones i barques, una piscina amb ones, bars, kioscos, restaurants, etc. Tot lo qual valdrà uns Sis Cents milions de pessetes. S' espera que el visitaran 14.000 persones diàries. Aquest complex va ser declarat d'interès social a un passat plenari de l'Ajuntament.

- Carmen García Bloise, de les altes esferes del PSOE, intenta "recuperar" el nostre Batle. Tot degut a una broma d'una computadora.

- El príncep Laudini durà a Ira de Fürstenberg per ses nits de Calvià.

- El nostre Ex-Batle i Conseller de Treball, F. Font, ja té ascens assegurat quan deixi el seu càrrec polític: Serà Cap de Secció de la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social.

- Una turista anglesa acusa a un desconegut taxista de Calvià d'intent de violació.

- En Rafel Xamena abandona les llistes d'A.P. i es converteix en Regidor independent.

- Els pressupost del municipi superen els mil milions de pessetes. I nosaltres encara no els tenim.

- El Casino de Mallorca donà a l'Ajuntament més d'un milió i mig de pessetes.

- Enfrontament entre l'Ajuntament i una empresa d'autocar, Catalina Coll Marqués S.A. Per causa de la supresió de sis dels nou viatges que realitzava al mercat d'Andratx.

- Perilla l'escolarització de dos-cents nins a Palma-Nova.

- El Tribunal de Comptes investiga els sous dels Regidors de Calvià.

- En Rafel Xamena nega ser l'autor de la filtració de proves a unes oposicions per Policia Municipal de Calvià.

Amb anterioritat, va ser acusat de manipular el mencionat examen.

- Finalitza la construcció de la Depuradora de Bendinat.

- L'explotació de les platges de Calvià és un gran negoci.

- La cantera de Portals Nous adquirida per la constructora del Port Espor-tiu.

IGNORANCIA A ALTES ESFERES

Recentment, s' ha registrat per part d' una de les nostres Representatns municipal un fet que, sense voler-ne fer senyera ni motiu de discussió, n' hem de donar constància i treure'n una reflexió, lo més dura possible.

La història és aquesta: El representant de pares dels nins que van a les Escoletes Municipals, coordinador d' aquesta Revista (per evitar mals entesos) presenta al Patronat una carta-peticció en nom dels qui representa, escrita en català. Una vegada arribada a les mans de la Representant Municipal i vist per ella, no el seu contingut, sinó l' idioma en que està escrita, és despreciada tirant-la damunt la taula dient que en català no pensa llegir res.

Hi ha moltes coses que li podríem dir, i ho farem. Podem començar diguent que ens pareix molt bé que, a títol personal, no la vulgui llegir, però sí li podem demanar que tenguí la deferença de passar-la a una altra persona sense fer menyspreu a una cosa que hauria de conèixer, al menys una mica: la cultura.

A nivell polític no està de més fer-la pensar en que el seu partit no s' oposa a Palma a que emprin el català i molt menys a Catalunya on hi fa tota la propaganda.

Es clar que les idees personals no s' han de veure trepitjades pels interessos de partit, però exercint un càrrec públic on els actes arriben a la gent, s' ha d' anar molt alerta a aficar la pota.

Una mica a nivell més general voldria fer, també, altres dues reflexions:

- Sabieu que Mikel Unzueta, candidat a President del PNV ha estat rebujat, a pesar de guanyar el seu equip, per no tenir coneixements profunds de l' Euskera, idioma del País Basc?...

Tornant a la Representant, ens podria dir que ella parla mallorquí. A la qual cosa hi oposaré un poc d' història i una cita de Francesc de Borja Moll:

Fins l' any 1.229 , a Malorca hi habitaven els àrabs, que parlaven l' àrab. Aquest any el Rei En Jaume, català, i les seves tropes, catalanes, conqueriren l' Illa i la poblaren de catalans, que varen dur la seva llengua: el català.

I que jo sàpiga, encara el parlam.

Es clar que hi ha diferències a la llengua parlada, entre el català de Barcelona, per exemple, i el d' aquí. Però no per això són idiomes diferents. O és que el castellà de Madrid i el castellà de Córdoba ho són?...

Manuel Suárez i Salvà

Especialista en Filologia.

Papeleria
ROSITA
Tel. 6700 17
C/ Mayor, 39.
CALVIA

Ultramarinos MIR y
Pescados Puerto de
Pollensa
Tel. 67 02 06
C/ Ca Na Cucó, 4.
CALVIA

LOS METODOS EN LA EDUCACION DE ADULTOS

Desde un principio la educación de adultos, a nivel general, se concibió como extensión de la "concepción escolar" es decir, se trasladó al nivel de la formación de las personas mayores los programas, métodos y organización aplicadas a los niños de escuelas. Programas, métodos y organización que estaban pensados y preparados para la psicología infantil cuyos rasgos predominantes eran y son la puerilidad temática, la involuntariedad y obligatoriedad escolar. Por ello, no resulta extraño entender que los fracasos de las Campañas de Alfabetización de Adultos, realizadas, fueran lógica consecuencia de las inadecuaciones metodológicas derivadas de la aplicación de la ya mencionada "concepción escolar". En donde el aprendizaje del alfabeto y la larga espera que exigía el poder leer, aburrían a la mayor parte de los adultos y, lo que aún era peor, las palabras y frases que se enseñaban en las clases de alfabetización eran totalmente infantiles.

Después de la precedente introducción crítica a los métodos educativos tradicionalmente empleados en el campo de la educación de Adultos y asumiendo el riesgo que connota toda clasificación cabra estructurar los métodos de Adultos en lo que se ha dado en llamar: métodos tradicionales (el enfoque magisterial, los métodos sintéticos, la concepción escolar...) y los métodos funcionales (aquí

estarian los métodos analíticos o globales, los activos, de aplicación al trabajo el enfoque coloquial-método Freire...). En cuanto a los primeros, los métodos tradicionales, conviene decir que todos tienen, común denominador el hecho de poner el acento sobre la materia a enseñar a los alumnos. En cuanto a los segundos, los funcionales, resaltaría el que trasladan el centro de gravedad educativo sobre el sujeto cognoscente, dando mayor importancia a las necesidades colectivas e individuales del educando. En definitiva estos últimos métodos incorporan al principio del "saber", propio de los métodos tradicionales, los del "saber hacer" y los del "saber ser". Así: saber, hacer y comportarse se constituyen el fundamento último de estos últimos métodos.

En cualquier caso, podemos decir, que los caminos innovadores por los que transitan en la actualidad la educación de adultos muestran un cariz reflejo de una filosofía educativa, en la que el verdadero derecho universal ya no es solamente recibir una educación, "ser educado por", sino más bien "educarse". En este sentido los métodos funcionales arriba citados están más cerca de permitir esa gran aspiración colectiva que Edgar Faure plasmo felizmente en la expresión "aprender a ser".

Juan Jiménez Calvià 10 mayo 1984

SI NECESITA UN
BUEN SERVICIO
DE GRUA
LLAME A:

RADIO GRUA
CALVIA

68 09 70

SERVICIO PERMANENTE
CALVIA (Mallorca)

Tels. 67 04 63 - 69 08 28

COMESTIBLES

SIMÓ

Mayor, 50   CALVIA

NO VOLEM MARQUESOS!

(Mallorca)

Era en temps del rei de Mallorca i de Catalunya-Aragó, Alfons el Magnànim.

Don Pere Catlar era un cavaller mallorquí molt ric. Tenia quatre cases a ciutat que ren més luxoses que cap palau. Hi tenia escalfapanxes de marbre, d'aram i de rajoles, i catifes orientals, d'aquelles que s'hi enfonsen els peus en caminar-hi, eren tants els cortinatges de domàs que hi havia dins aquelles cases, que per lluir-los tots tenien dos homes encarregats de canviar-los cada tres mesos, de manera que una vegada eren tots vermells, l'altra verds, l'altra blaus...

I no parlem del servei. Cuineres, cambres, mainaderes, mossos i criats eren tan nombrosos que la gent en referir-se a algú que exigia massa, deien -"Aquest hauria de menester tot el servei de don Pere Catlar".

També eren moltes les propietats i possessions que pertanyien al senyor Pere Catlar, escampades per tota l'illa; així com bous, vaques, ramats d'ovelles, porcs, cavalls, ases i mules. Tot ho tenia en gran quantitat i de la qualitat més bona. Les verdures, les granes i la fruita dels predis del senyor Pere Catlar eren les que tenien més anomenada, i tant ell com tota la seva família -que era molt nombrosa- anaven vestits a l'última moda i quan sortien els diumenges a missa amb les carrosses tan ben guarnides, era tot un espectacle que molta gent corria a admirar.

També aquest home tan poderós era amo d'una flota molt nombrosa i les seves naus servien per a transportar mercaderies i animals i la poca gent que aleshores es decidia a emprendre la gran aventura de travessar la mar.

La seva hisenda i la seva persona s'havien oferit al rei d'Aragó i de Mallorca quan aquest guerrejava contra Nàpols, i el sobirà, que era home agraït, volgué recompensar-lo i va nomenar-lo Marquès de Lluçmajor.

Com molts altres pobles de l'illa, aleshores Lluçmajor estava lliure de feus i només estaven obligats a tenir respecte, obediència i acatament al rei. En assabentar-se del nomenament de don Pere Catlar, s'ho agafaren molt malament

perquè ho consideraren una ofensa que els rebaixava.

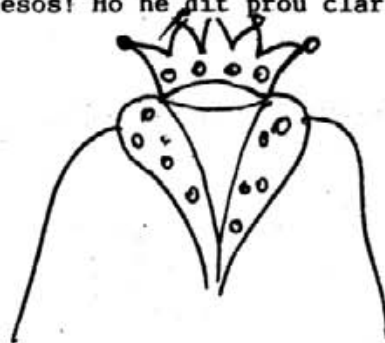
Va arribar a coneixement del rei que la gent de Lluçmajor se sentia vexada i estava indignadíssima amb la seva disposició. Aleshores va manar al governador que fes complir la seva ordre.

De Palma va sortir la comitiva. Hi anava el governador i els seus ajudants, així com els seus secretaris i criat. Però en arribar als afores del poble van veure un grup molt nombrós de gent que estava aturada, precisament, en el camí per on havien de passar.

En arribar-hi es trobaren amb el batle de Lluçmajor (Antoni Mut de Cugulux), voltat de tots els habitants del poble i tots feien cara de no estar de gresca. El batle portava la vara a la mà de manera molt vistosa.

Quan va veure que el governador anava a dir-li alguna cosa, va assenyalar la pedra indicadora de començar el terme de Lluçmajor i digué amb una veu tan forta que els de darrera de tot ho van sentir com si el tinguessin a dues passes:

-Senyors. Aquí comença o acaba (segons del cantó que es miri) el terme de Lluçmajor. Jo, com a Batle que sóc per nomenament del rei i per elecció de la gent d'aquest poble, aquest matí he fet fer una crida que ningú no podia passar per aquesta ratlla i que, si ho feia, seria mort per desobediència, ja que aquest és el meu feu, i després del rei, mano jo. I el rei ha consentit a donar els feus només als pobles que tenen autoritats que coneixen bé el que vol el poble. I la gent de Lluçmajor no vol marquesos! Ho he dit prou clar?.

Els soldats que acompanyaven les autoritats es miraren el seu capità. I a un senyal d'aquest atacaren el poble que (com si fos cosa de bruixeria) anava armat, tot i que de primer moment ningú no ho havia dit.

La lluita va durar poca estona i le males llengües diuen que les autoritats ciutadanes s'ho miraven amagades darrera dels arbres, els que no havien fugit al començament.

Hi hagué alguns morts. També denún-

cies (els uns dient que complien ordres i els altres dient que defensaven els seus drets). Però el rei, que aquell dia estava de molt bon humor, va esclatar a riure i decidí de donar una altra mena d'honors a don Pere de Catlar i cercà el nom d'un lloc inexistent per fer-lo marquès.

En el fons, el rei sentia gran admiració per un poble que havia sabut vetllar per uns privilegis que eren seus.

Mª DOLORS CORTEY

(Llegendes de les nostres terres) Publ. l'Abadia de Monserrat

AVV

la vila

entre tots la farem amunt

Pinturas y Decoración

DECORACION
IMITACIONES
PAPELES PINTADOS
BARNICES
LACADOS
MOQUETAS

PALMER

Telf. 67 04 73.
Es Serral, 36. CALVIA.

PANADERIA

forn nou

F. MARTINEZ

Calle Mayor, 48 - Tel. 670290 - CALVIA (Mallorca)

En aquest mes i en els següents anirem donant sortida en aquesta secció als resums de diversos articles que tracten el tema de les ESCOLES INFANTILS en profunditat i que han aparegut a la Revista VIDA ESCOLAR.

Començarem amb l'article titulat: DUENDE, ARLEQUIN Y BELEN: TRES EXPERIENCIAS DE ESCUELAS INFANTILES EN GRANADA.

Aquest article és una entrevista amb el director del Patronat Municipal de Escoles Infantils de Granada, Pablo García Túnez, psicòleg (Ja és de destacar que el cap del Patronat és un especialista en la matèria).

Lo primer que destaca és la importància del nom: NO Guarderies, sinó Escoles Infantils, que el director assenyalava com l'Institució que cobreix l'etapa dels 0 als 6 anys, en l'aspecte educatiu d'aquesta primera etapa.

En desembre del 79 es varen celebrar a Granada les Primeres Jornades sobre educació Pre-escolar a Guarderies. Allà es va definir el concepte de Escola Infantil i s'abordaren tres grans temes: 1) les bases pedagògiques de l'etapa educativa de 0 a 6 anys, 2) La situació professional i laboral del personal de les escoles infantils, i 3) la intervenció municipal en Escoles Infantils.

Aqueixa intervenció municipal se concretà en els següents planells: 1) regoneixement de l'etapa educativa dels 0 als 6 anys com a bàsica en la educació, per tant ha de ser competència de l'Estat. Sa financiació i organització a través del MEC; 2) Sa gestió i planificació ha de ser competència dels municipis; i 3) Al control tècnic hi han d'intervenir les APAs, els representants del personal i altres ents ciutadans.

Es creà el Patronat a Granada, com un instrument bo i útil. Aquest Patronat va seleccionar dos centres que va absorbir: Arlequín i Belén. I els criteris de selecció foren que havien de ser vertaders centres educatius,

i no parking de nins. Per tant se tengueren en compte condicions de estructura física, material de construcció, personal, organització, horari, reglament interne,...

Després d'aquestes dues va neixer Duende, i h'hi ha dues més en projecte cercant la solució de espais grans, que es puguin trencar amb bambalines, panels, canyes, per tal que el nin es pugui regoneixer en ells. Igualment se cerca això en els patis d'esplai. A cada Escola hi ha un coordinador, triat democràticament, que es reuneixen totes les setmanes amb el director per a decidir les línies mestres a seguir.

La selecció dels educadors es convoca concurs de mèrits, sense cap tipus de titulació, però es va utilitzar un baremo alt, de tal manera que de 10 persones 8 són mestres i 2 llicenciats en Pedagogia. Tot el personal ha de passar un curs de reciclatge a l'any d'un mínim de 180 hores. El Conveni Laboral, els hi dona el dret a 10 dies laborables a l'any per fer formació permanent. El Patronat posa en marxa una sèrie de cursos, seminaris, i cursets destinats a tal tasca. El Primer Curs de Reciclatge, com a exemple, va constar de tres grans apartats: Un curs bàsic, amb matèries de Pedagogia, Psicologia i Puericultura; tres seminaris (Investigació a l'Escola Infantil, Integració de Deficients i el Paper del Psicòleg a l'Escola Infantil); i una secció de Practiques.

Els pares hi participen econòmicament amb quotes proporcional al nivell d'ingressos. Per tal cosa s'exigeix, únicament la declaració de la Renda. Ningú paga el 100 per 100. La família que més paga aporta 13.000 pessetes, menjar i autobús inclòs. D'altres paguen 1.700 pts. En resum: el 75 % ho paga l'Ajuntament, el 20 % ho paguen els pares i el 5 % restant altres institucions.

Les experiències que serveixen de norma per a tot aquest procés educatiu

procedeixen del model italià, i aquest model és realitzat en els casos millors pels Ajuntaments italians. Aquí a Espanya també es realitzen les experiències més progressistes de mans dels Ajuntaments, per tal és necessari realitzar una labor de coordinació, realitzant trobades periòdiques de intercanvi i coordinació.

La figura de l'educador home és molt important, encara que abundin les dones.

A Duende s'obri a les 9 del matí. Després d'una mitja hora se distribueixen amb cada educador per grups, i comencen les assemblees. Amb els petits l'assemblea dura 10 minuts. Se parla, se canta, se'ls corrigeix defectes de llenguatge, se treballa molt l'imatge, la gesticulació, ... Amb els de 3-4 anys se parla molt. Si qualqun no parla s'esforcen perquè participi. Els de 4-6 anys decideixen les activitats del dia. Cadascun s'apunta a l'activitat que vol i si qualqun no vol no passa res. De 11 a 11,30 se'ls ofereix fruita, que els facilita les nocions d'orde i temps. A partir de les 12 al pati. Allà fan tallers voluntaris. Després el dinar per els mes petits d'un any. Se'ls hi dona dinar, però se'ls hi posa el dinar davant perquè manipulin, i fins i tot brutejin... Els mitjancers i majors posen la taula, parlen amb el cuiner, ... Als petits se'ls neteja, se'ls posa als bacins i a fer horeta. A l'horabaixa es munten tallers, berenar, se renten i a les 5 i mitja se'n van. Dues persones queden fins a les 6.

El Patronat de Granada va ser muntat per una Comissió Gestora, integrada per el batle, la regidora d'educació, el regidor de participació ciutadana, representants del personal, representant de les APAs, representant de la Federació de AA.VV. i representant del MCEP, un psicòleg i una assistenta social.

Els objectius que li varen donar varen ser socials (creació de centres de convivència, que suplissin el medi socialitzant de l'infancia, i que donassin models de convivència); i educatius

que aconseguissin un desenvolupament psicològic harmoniós en els nins-nines de les Escoles Infantils, en línia amb les grans investigacions psicopedagògiques de la nostra època.

I per altra banda afavorir un clima de convivència nins-nines i adults-adultes que ajudin al creixement individual i comunitari d'actituts de participació, respecte, creativitat, sentit crític, autonomia, etc, conjugant, mitjançant la disciplina comunitari les llibertats individuals amb les del col·lectiu.

Aquests objectius requereixen una gran riquesa de medis, que se concreta en tres nivells: A) materials (espais grans, riquesa d'objectes no necessàriament cars que estimulin els sentits, així com el cos i el llenguatge) B) Personals (qualificació) El patronat tendeix en la selecció de personal a tenir com a personal de base el professorat d'Egb, psicòlegs, metges, assistents socials, sense exclure el personal el personal qualificat pel seu propi treball, sense una titulació que els avali, sempre que entrin amb els processos de formació permanent. C) Organitzatius. La mateixa organització de les escoles constitueix un element educatiu de gran incidència. El Patronat estableix en els seus centres una estructura de personal dinàmica, flexible, igualitària, cooperativa, no jerarquitzada i no sexista. D'altre banda procura un sistema plenament obert amb relació permanent amb organitzacions i moviments ciutadans, sense cap imposició ideològica o política.

Ha realitzat varis cursos de reciclatge, vâries colònies amb infants, va crear un concurs d'investigació sobre treballs d'Escoles Infantils,...

També presenta aquest article una fitxa-marc sobre els objectius generals de l'etapa, i els mètodes i instruments.

Aquest mes dins la secció Consells Publicitaris volem presentar un home que no necessita presentació al nostre poble.

Constructor, com a professió, i calvianer de vocació, entrevistam a N'En Joan Salvà.

Debut a la seva especialització volem que ens parli sobre la necessitat o no necessitat de l'augment de la població al nostre poble.

-Ho veig com una necessitat importantíssima, ja que ens manquen una sèrie de serveis, que si no augmentam la nostra població, difícilment els podrem tenir. Per una altra banda, la gent amb manco possibilitats econòmiques ha mester un creixement massiu de les vivientes de Calvià, ja que aquesta és l'única manera de poder donar satisfacció a les seves necessitats de vivienda. Ho dic, perque pens que la única manera d'augmentar la nostra població es en base a la construcció d'unes vivientes socials, que apart donarien solució a aquestes persones abans esmentades.

JOAN SALVA

construccions

calvià

-Com creus que haurien de ser les vivientes a Calvià?

-Han de ser ni mes ni manco que com són, es a dir, cases no altes, amb un bocí d'hortet a on poder anar a passar les hores perdudes després de la feina.

-Això és aplicable a un projecte de vivientes socials?

-No. Això és utòpic per un projecte així, amb 120 vivientes, com el que hi ha en marxa. Aquest projecte és absolutament necessari, per tant ho acceptam de principi.

-Com t'agradaria que fos aquest projecte, partint d'una base realista?

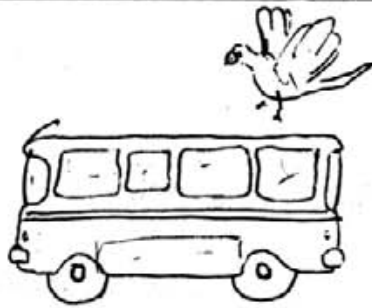
-Per jo seria més acceptable la construcció de blocs de dos pisos, però som conscient de que d'aquesta manera les vivientes perdrien la condició de socials, en el seu aspecte econòmic. Sé perfectament que aquest altre pis que se li dona és el que abarata la construcció total de les vivientes. Per tant s'accepta com a sacrifici davant la imposició econòmica.

Per acabar, vols afegir qualche cosa?

-Sí. Vertaderament serà un desafiament per l'arquitecte, encarregat del projecte, el conseguir que aquestes vivientes se puguin adaptar a l'entorn del poble. En bé de tots, esperem que ho consequesqui.

Teléfonos de URGENCIAS

Guardia Civil Palma Nova	. 68 06 45
» » Paguera	. 68 68 46
» » Andraitx	. 67 10 22
	. 67 12 92
	. 27 20 00
G.E.S.A. - Palma	. 27 40 00
G.E.S.A. - Andraitx	. 67 10 70
Centro Médico Magalluf	. 68 05 83
» » Palma Nova	. 68 11 86
» » Paguera	. 68 67 88
» » Sta Ponsa	. 68 15 18
» » Son Matias	. 22 22 22
Polícia	. 67 02 74
Bomberos	. 67 02 74
	. 67 00 00
Ayuntamiento	. 67 00 02
	. 67 00 19
Juzgado	. 67 01 22
Juzgado Instrucción	. 22 17 48
Polícia Nacional	. 28 04 00
Subsector G, Civil Tráfico	. 29 25 69
Radio Taxi	. 68 09 70
RADIO GRUA	. 68 09 70
Aeropuerto	. 26 26 00

S'Estornell aquesta mesada moltet s'ha passejat per estar ben enterat de tot lo que ha passat per aquí tal vegada.

Si alguna cosa m'ha fallat per avisar tota sa gent molt de pressa i prontament tot el comprovarà i vos ho publicarà i descansau tranquilament.

S'Estornell ha comprovat que en es poble de Calvià moltes dones que hi ha que van a dins s'autobús, de xerrar en fan un abús i a ca seva Déu sap que hi ha.

N'hi ha que de bon matí van escopeta parada i no és que tal vegada s'Estornell vulguin ferir.

I xerrar tan dematí arriba a marejar sa gent i si algun no ha pogut dormir, i ha passat mala nit li feis mal en es sentit com si hagués pegat en es vi.

Dones portau-vos bé, ses que anau a s'autobús de ningú faceu s'abús i tothom vos ho agrairà i ningú s'enfadarà i de voltros parlaran bé.

S'Estornell.

LES FESTES DE SANT JOAN.

Dia 23 de Juny.-

A les 21'30 h.- Ballet de Mª Rosa al Saló Paroquial.

Dia 24 de Juny.-

A les 19 h.- Passacarrers amb la Lira Esporlerense.

A les 19'30 h.- Concentració dels nostres vells a la sucursal de SA Nostra. D'on pujaran fins a l'Església acompanyats per la Banda de Música, on tindrà lloc una missa durant la qual es farà el Ball de l'Oferta.

A les 20'30 h.- Al Centre Social, Gelat i ensaimades pels nostres majors, acompanyat tot d'un obsequi. Hi haurà un concert de la Banda de Música.

A les 22 h.- Al Saló Parroquial, la companya de Teatre AGARA d'Andratx, representarà: "Es papà d'En Romeo i Julieta".

CONCURS DE MURALS
PER LES FESTES SANT JAUME-84

Aquest Concurs està convocat entre els Centres d'Ensenyament del Terme de Calvià

Els murals s'elaboraran en paper continuat amb un tamany de 1'20 x 3 metres. Els murals que es presentin seran enumerats per cada col·legi adjuntant a sobres apart les dades dels realitzadors de les obres.

Els grups estaran formats per un mínim de 3 persones i un màxim de 8.

Aquests murals estaran exposats als carrers de Calvià durant tot el temps que durin les Festes.

El jurat qualificador estarà format per persones de reconegut prestigi en el tema.

Hi haurà premis a la qualitat general per als Centres i premis per als millors murals.

I CERTAMENT FOTOGRAFIC I LITERARI "REVISTA I QUADERNS DE SINEU"

La Revista Sineu ha convocat els premis que veis al titular d'aquesta resenya amb, com diven ells mateixos: "La finalitat de col.laborar en la mida de les nostres possibilitats a l'engrandiment de la nostra cultura i llengua..."

Es tracta d'un certament de tema lliure on hi poden concórrer totes les persones que ho desitgin.

El termini de presentació és el dia 14 de Juliol i es poden entregar a l'Oficina de la Caixa d'Estalvis "Sa Nostra" a la Plaça Mercat o a la Revista Sineu, carrer Maura, 40, Sineu.

Les condicions per les fotografies, que tant poden esser en blanc i negre com en color, és que es podran presentar un màxim de tres fotografies per autor, sense límit per a la categoria infantil, i amb unes dimensions mínimes de 18 x 14 i unes màximes de 30 x 40 cms. Aniran reforçades en cartolina blanca o negra.

Pel literari l'únic requisit és que les composicions, en prosa o en vers, estiguin en català. S'enviaran per triplicat i escrites a màquina en foli holandesa a una sola cara, amb una extensió màxima de 20 folis.

Els Premis es donaran a conèixer a la Casa de Cultura de Sineu el dia 4 d'Agost.

EL BUF REVISTA DEL C.P. CALVIA

Ha sortit el número 8, corresponent al mes de Juny, de EL BUF la revista de l'Escola de Calvià, on es recolleixen diverses col.laboracions dels alumnes dels diferents cicles, així com una interessant entrevista a José Luis Orduera, Actor de cinema, premiat al Festival de La Coruña, el qual resideix a Santa Ponça.

Destaquen també els articles damunt Julio Cortázar, l'hinduisme i una Orientació pels alumnes i pares d'alumnes titulada: Después de la E.G.B. ¿Qué?

ACTIVITATS PER AQUEST ESTIU AL POBLE DE CALVIA

DIFERENTS CONCURSOS ESPORTIUS ORGANITZATS PER L'ASSOCIACIO DE VEINATS "LA VILA" (ESCACS, FUTBITO, I D'ALTRES)

ACTIVITATS DE LA BIBLIOTECA:

- Tallers diferents.
- Introducció al treballs de geografia
- Introducció a la història de Mallorca
- Introducció al treball literari.

LES FESTES DE SANT JAUME, AMB MOLTS D'ACTES DE PARTICIPACIO POPULAR.

ESCOLA DE BALL DE BOT.

ESCOLA DE MUSICA, I BANDA.

QUI NO PARTICIPA ES PERQUE NO VOL!
ANIMAUVOS!

Apotecaries de torn

VEINATS - 18

Turnos de las Farmacias del Término de Calvià

1	Miguel Ballester Cladera	68 05 71	Son Caliu - Palma Nova	Calvià
2	Concepción Caubet Ascorbe	68 11 60	Avda. De la Playa Edif. Royal Nova, 28.º	Palma Nova
3	Juan Bisquerra Miralles	68 18 01	Paseo del Mar, Edif. Zorba	Palma Nova
4	Lorenzo Perelló Rosselló	68 11 61	Mare Nostrum, Edif. Los Delfines	Son Matias
5	Mercedes Fuster Tarongí	68 15 78	Ruoda, 18	Torrenova
6	Helena Alvaro Garcés	68 07 31	Magalluf	Calvià
7	Eugenia Terrasa Caffaró	68 10 59	Avda. Notario Alemany	Magalluf
8	Lorenzo Perelló Servera	69 01 67	Avda. Jaime I, Edif. Portofino	Santa Pons
9	Andrés Bordoy Seguí	69 00 65	Santa Ponsa	Calvià
10	Amador Coll Puig	69 12 66	Ses Rotes Velles	Santa Pons
11	Amelia del Ojo Sánchez G.	68 67 61	Gaviotas, 8 Edif. Pñar	Paguera
12	Catalina Oliver Codina	68 64 46	Ctra. Andraitx Edif. Palmira 1.º	Paguera
13	Margarita Bonet Ordinas	68 64 29	Plaza Roca, s/n.	Paguera
14	Concepción Jaume Cerdá	67 00 05	Mayor, 47	Calvià
15	Leisa Muret Mayoral	67 51 36	Ctra. Andraitx	Portals Nou
16	Francisca Colom Bauzá	40 14 27	Ctra. Illetes Urb. Bendinat	Calvià

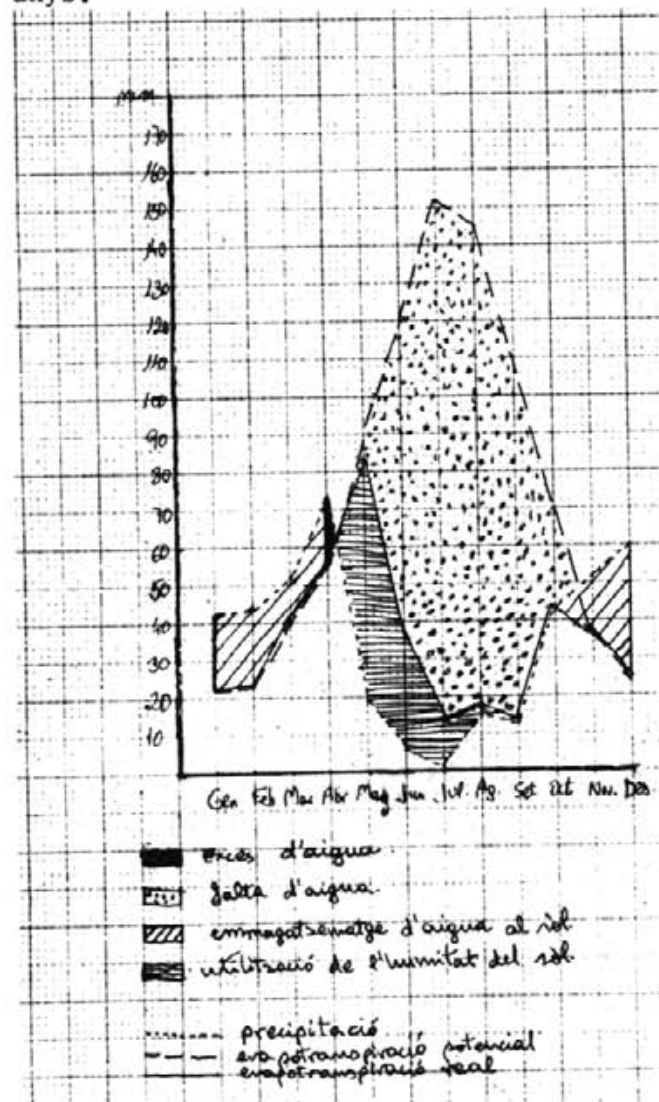
JUNIO		de 13:30 a 4 h.		NOCHE		FESTIVOS en el Término de Calvià SABADOS TARDE y DOMINGO	
DIA							
1	5	14		14			
2	13	13		13		15-8-13	
3		4		4		15-8-13	
4	8	14		14			
5	10	14		14			
6	1	14		14			
7	9	9		9			
8	7	14		14			
9	14	14		14		2-6-9-12	
10		14		14		2-6-9-12	
11	11	14		14			
12	6	6		6			
13	15	14		14			
14	2	2		2			
15	12	12		12			
16	16	14		14		3-7-10-11	
17		14		14		3-7-10-11	
18	11	11		11			
19	4	1		1			
20	8	9		9			
21		14		14		1-4-8-13	
22	1	14		14			
23	9	9		9		2-6-9-12	
24		14		14		2-6-9-12	
25	14	14		14			
26	3	14		14			
27	11	14		14			
28	6	6		6			
29	15	14		14			
30	2	2		2		3-6-10-11	

JULIO		de 13:30 a 4 h.		NOCHE		FESTIVOS en el Término de Calvià SABADOS TARDE y DOMINGO	
DIA							
1	12	12		12		3-6-10-11	
2	14	14		14			
3	5	14		14			
4	13	13		13			
5	4	4		4			
6	8	14		14			
7	10	14		14		4-7-8-13	
8		14		14		4-7-8-13	
9	9	9		9			
10	7	14		14			
11	14	14		14			
12	3	14		14			
13	11	14		14			
14	6	6		6		1-5-9-12	
15		14		14		1-5-9-12	
16	2	2		2			
17	12	12		12			
18	16	14		14			
19	5	14		14			
20	13	13		13			
21	4	4		4		2-6-10-11	
22		14		14		2-6-10-11	
23	10	14		14			
24	1	14		14			
25	9	9		9		3-7-8-13	
26	7	14		14			
27	14	14		14			
28	3	14		14		1-4-9-12	
29		14		14		1-4-9-12	
30	6	6		6			
31	15	14		14			

LES PLUGES A CALVIA (III)

Continuan amb el tema ara veurem els efectes de les pluges d'aquests anys passats. Com varem dir al primer article de la sèrie aquests darrers anys han estat molt deficitaris en pluges i calculant la mitja de tota l'aigua caiguda ens dona un resultat de que per arribar a xopar la terra ha fet falta quasi tot l'hivern i només s'ha produït una reserva d'aigua de 18 litres per metre quadrat que ha anat per avall fins trobar el magatzem d'aigua que hi ha a l'interior de la terra.

Tot això queda reflexat en el següent gràfic, referit als quatre darrers anys.

El costat esquerr del gràfic representa litres d'aigua per metre quadrat i la zona inferior del gràfic són els mesos de l'any.

La zona del gràfic anomenada "excés d'aigua" mostra l'aigua que ha sobrat a la terra i que per tant ha anat davallant a zones més profundes. La zona anomenada "falta d'aigua" indica la quantitat d'aigua que seria necessària per a complir les demandes d'humitat que en tot moment ha mester la terra. La zona anomenada "emmagatzematge d'aigua al sol" vol dir l'època que s'ha anat infiltrant aigua dins la terra i la quantitat d'aigua total que hi ha emmagatzemat. La zona anomenada "utilització de la humitat del sòl" indica el total d'aquesta aigua emmagatzemada que ha anat d'una manera o d'altra passant a l'atmosfera i l'època en que s'ha produït això. La zona anomenada "evapotranspiració real" indica la quantitat d'aigua total, incluída la emmagatzemada i la que cau directament dels nívols ha passat una altra vegada a l'atmosfera. La línia que s'anomena precipitació vol assenyalar mes a mes la quantitat total d'aigua que cau. La línia que es diu "evapotranspiració potencial" és la que es podria evaporar si hi hagués tota l'aigua que fa falta. La "línia que es diu "evapotranspiració real" és lo que vertaderament s'ha evaporat.

Per tant veim que quan el sol pega més fort, els dies són més llargs i plou manco i, per tant, se van evaporant les reserves d'aigua de dins la terra. Quan el dia es fa més curt, la temperatura baixa i comença a ploure i és quan s'evapora manco quantitat d'aigua que pot anar-se acumulant dins la terra, per a recarregarla d'humitat.

Aquests darrers anys hem tengut un dèficit d'aigua de aproximadament 80 litres per metre quadrat respecte a lo que succeïa normalment. Per tant els resultats han estat comprovats per ~~tots~~ els pagesos: falta de saó a la terra molt més prest que normalment

(la saó pot arribar normalment fins a començament de Juliol) fins i tot a les terres mes baixes devora els torrents que l'arada romania completament seca una vegada passada, perill de foc a les garrigues i fins i tot excés de calor durant una o dues setmanes del mes de juliol.

Aquesta, és per tant, l'explicació científica d'aquesta falta d'aigua a les nostres terres. Per una altra banda, no oblidem que tampoc s'ha anat creant una reserva d'aigua profunda, i això és molt perillós perquè aquesta reserva nosaltres l'hem de mester per beure.

Una altra cosa interessant, pot esser l'assenyalar amb precisió el moment en que les terres comencen a tenir necessitat de reguiu, que és precisament quan la reserva interior es fa molt baixa, cosa que sol succeir a partir del mes de juny i que s'esgota completament durant l'agost i el setembre i fins octubre o novembre no comença la nostra terra a recarregar-se d'humitat.

Afortunadament veim que a poc a poc tornam a recuperar el règim normal de pluges, que no fa llarg, però que per una altra banda, ens dona la possibilitat de poder criar les dolcissimes fruites, que a bandes a on no lluu el sol com aquí, no ho poden tenir ni ara ni mai.

Al darrer mes de maig han caigut a Calvià 91,5 litres per metre quadrat lo qual vol dir que aquesta temporada de pluges que va començar l'agost passat ha arribat al nivell normal que solem tenir.

*Fap Rubio
i Terraza*

BAUZA

★ ELECTRODOMESTICOS

★ JUGUETES

★ OBJETOS DE REGALO

C/ Mayor, 34 CALVIA

PUB ROLLING'S
MUSIC-BAR "ES CASINO"
Ca'n Vich, 3 - CALVIA

FERRETERIA - DROGUERIA

SANTA PONSA

Venta al Detall

Artículos Limpieza, Fontanería,
Utensilios de Albañilería, Perfumería,
Electricidad, Plásticos.

Edif. Xaloc I

Santa Ponsa

Carniceria

VILCHEZ

C/ Mayor,

CALVIA

L'Associació de la Premsa Forana ha editat, en commemoració de l'any de Lluc el Quinari o Guia de peregrins. La primera edició d'aquesta guia es feu en numeros succesius els mesos de juliol i agost d'ara fa cent anys.

Per aquesta raó publicam el primer poema desl que aparegueren a aquesta guia.

PUJANT AL SANTUARI DE LA VERGE DE LLUCH

Esquerpa la serra,
La costa escarida,
Cuberta la terra
De estepa florida,
Se'n munta, se'n munta,
Mon Cor ple de Deu.

Ben lluny i ben alta
Està ma Princesa;
L'amor qui m'exalta,
Apòrtali, encesa,
Un cant de poeta,
Un vot de romeu.

Oh verge! No's cansa
Qui creu y t'adora;
Ab mi l'esperansa,
Pas ferm vaig, Senyora
Del roch ni l'espina
Lo peu no s'en dol.
Ja arrib oh font fresca!
Fa dia aquí encara;
Tot par resplandesca
Del llum de ta cara;
Mantell te fa l'aura,
Corona't fa'l sol.

Ay trist! D'amargura
Jo puig l'aspra via;
Lo goig qui no dura,
La flor qui's mostia,
Amors tots de terra,
Darrera dexant.

Jo puig la muntanya
Sens font hon s'hi bega;
La espina qui'm danya
La má qui m'ofega
No veent entre l'ombra,
Ni'l rech de mon plant.

Y be que fatiga
Al cor la pujada,
Sens lloch ni ma amig.
Per prendre alenada,
Nihont puga plorosos
Mos ulls escampar.

Mes, ay, qu'aconhorta
Ma negra tristura
Pensar que a la porta,
Del cim á la altura,
A tu, Sol de gracia,
T'hi tench de trobar.

GERONI ROSSELLO

El passat 9 de juny es va celebrar una trobada de la Premsa Forana a Lluch i allà es varen entregar els premis de l'Associació de Premsa Forana, que correspongueren a un article publicat al Diari de Buja, i a dos més publicats a Lluchmajor de pinta en ample.

En els mesos successius vos oferirem els esmentats articles.

El passat dilluns hi va haver canvi de President dins l'Associació de Premsa Forana. Fins ara el càrrec havia estat ocupat der Santiago Cortés, Rector del poble veí d'Andràtx, el qual va dimitir del seu càrrec ja que li creava una mena de incompatibilitat amb el de encarregat de la Comunitat Autònoma de les relacions amb la Premsa Forana.

El nou President és, a partir d' ara i durant els propers dos anys, Carles Costa, director de la publicació Sant Joan, del mateix poble.

El passat mes de març vos vaig parlar del llibre titulat "Cases de pagès" de G. Yniesta i O.Sunyer, ara ho vull fer d'un altre llibre d'aquest mateix autors:

"Cases vilatanes". Encara que parla de la vila i pobles de Santanyi crec que a l'igual que l'altre és interessant, perquè en ell veim reflexades moltes característiques que coneixem tan bé noltres. Com be diu a un retall "del Diari de Mallorca del 28 de juliol de 1983 : ... al hablar de casas de pueblo se hace referencia a un conjunto tipológico de casas que llenan todos los pueblos del llano de Mallorca y que con pocas variantes se han construido de forma sistemática hasta los años 30, condicionando aún no pocas soluciones arquitectónicas, a pesar de que el mimetismo del peso ciudadano o del chalet residencial van introduciendo rápidamente una tipología extraña al entorno" "... siendo lo agrario un primer paso de las actividades de transformación al entorno natural, lo urbano sería su transformación total hasta llegar a crear ambientes absolutamente artificiales..."

D'un altre tema molt diferent són els quatre toms que han sortit de moment de: Llompart, Gabriel

"La Pintura Medieval Mallorquina (su entorno cultural y su iconografía)"
Ed. Ripoll Palma.

Col.lecció Eura.Toms I,II,III,IV.

Una mitja de 250 pàgines per volum (24x17x2,5-3 cm) amb fotografies i dibuixos.

I la seva presentació diu així: "... Se trata de un intento de mostrar con una perspectiva amplia...lo que representó el arte de la pintura en una isla mayor del Mediterráneo, durante los últimos siglos del Medioevo, y ello desde sus formas más logradas - el retablo, la sarga- hasta las más humildes -el exvoto, el papel coloreado, el mueble... La Ilustración recoge todas y cada una de las piezas catalogadas, entre las cuales, figuran bastantes inéditas o poco menos, todavía..."

"...Temas como la iconografía de la Ciutat de Mallorca, la de la casa, la de la sociedad en el trabajo y en la fiesta... se hallarán desplegadas en esta obra..."

Nascuda al carrer de l'església a on ara hi viu en Tià Ferrer, Madó Catalina Jurdieta no va ser excepció en el arromangar-se per la feina de molt joveneta. Per més afegir-hi va quedar orfe de pare als quatre anys. El seu pare, que era forner, havia anat a l'Uruguay a provar de fer la fortuna necessària per a poder establir-se pel seu compte a Calvià, però desgraciadament una greu malaltia de pulmó va fer que tornàs abans de lo previst, i un any després moria a conseqüència de la mateixa. Idò ja tenim a madò Catalina, la seva mare i la seva padrina (la mare de son pare) posant-li pit a la situació i a tirar endavant. La mare, madò antonina, es posà de criada amb l'apotecària d'Andratx. Cinc anys després, i enyorant a la filla (recordau la nostra protagonista), es posen a fer castanyes per ca Mò Podera. Què és això de fer castanyes? - Idò forrar botelles i barrals amb jonc. Madò Catalina, tenia 9 anys, o sigui Na Catalineta, feia el cordó de jonc, que és el que enrevolta tota la botella, la mare ja li havia preparat el cul i els pujants, i també les acabava, que eren les feines més delicades. No es colgaven fins que no en tenien 24 de fetes. El material per a fer aquesta feina ho recollien de ca Mò Podera, a on ara hi ha la farmàcia, i quan la feina era feta també la portaven allà.

Es va casar molt joveneta amb el sen Jaume Vicens, que feia de picapedrer a n'Es Castellot de Sta. Ponça, guanyant dotze pessetes cada dia. Va fer colla amb En Toqueo molts d'anys.

Més tard, i m'imagin que molts ho recordareu, agafaren la botiga dels Quatre Cantons. El Sen Joan Ravasco l'havia posada i la regentà nou anys quan madò Antonina, Madò Catalina i el sen Jaume l'agafaren. Ara ja no hi ha botiga.

Les tendes de comestibles eren deu a Calvià: El forn de dalt, Ca na Bosca, Ca mò Jurdieta, El forn Vell, Ca na Dolça (De'n Bernat de S'Aljub), Ca na Bujosa, Es Casino, Ca'n Porxet,

Madó Catalina de jove

Ca Na Biela, i Ca'n Vich. El temps de les restriccions i d'escassetat se les havien d'enginyar per tenir un poc de tot. Així per poder aconseguir 25 kg. de patates (que era un producte molt escàs) havien de comprar bastants de sacs de moneiatos, per poder mesclar-hi les patates pel mig, lo mateix per un talec d'arroç. Això ja ho arreglaven a on es comprava, generalment a Muro, i amb el camió de n'Isidro des Casino ho duia cap a la vila. A pesar de tot les inspeccions del contrabàndol no eren molt rigoroses, feien els ulls grossos molts de pics.

A la botiga hi estigueren 25 anys i es traslladaren a Ciutat a on també tengueren negoci: una bodega a Son Cotoneret. Fa set anys que el sen Jaume va morir.

Madò Catalina tregué fotos i me les explicà: la del seu home, quan encara eren fadrins, a Cuba, vestit com un nadiu, capellet tort, camieta i bigoti, a la mateixa foto En Font i s'home de Madò Maria de Son Boronat. Una altra amb en Pep Suarez (sí, el company de la Revista) ben maco, el seu germà Manolo

N'Antònia de Ca'n Vich, les seves filles (de Madò Jurdieta) N'Antonia que portava un pentinat vertaderament artístic, Na Magdalena i en Pep de Ses Planes. La foto està feta davant Ca Mo Catalina Adela. Una de Madò Antonina Bernadeta, Na Francisca Ferra (La dona del Sen Rafel Massot) i ella en el Ram.

Em digué que la seva companyera era Madò Francisca Ferra, i que na Maria Podera era tan maca.

A les reunions de fadrins, es feien ells mateixos la música, ella tocava la bandúrria lo mateix que una del Quarter i la mare dels Solles, i mandolines Na Catalina des Forn i Na Magdalena de Sa Mestre. El professor era mestre Canonet. Els mascles solien esser el Sen Norat, que també duia un fonógraf, el Sen Jaume Canals, d'entre altres. Les cançons més populars Juan Manuel, Diego Monte, Serranillo. Ja es començava a ballar d'aferrat, però sota la presència de les respectives mares.

Joan Rubio i Terrasa

Madò Jurdieta en l'actualitat

Juguetes Gual
 C/. Mayor, 16
 Tel. 67 01 90
 Calviá - Mallorca

Palmar
 APARTAMENTS
 EXPLOTACION DE APARTAMENTOS TURISTICOS

Jardín del Sol	Mini Folies
Caesar's	(Pto. Andratx)
Acapulco	Jardín de Playa

 INFORMES Y RESERVAS:
 EDIFICIO PALMIRA - SES ROTES VELLES
 Tel. 69001-690966-691312-690264
 Télex 68783 PAMO-E . Sta. Ponsa(MALLORCA)

|||
 cerrajería
A. SOTOMAYOR
 |||
 es ferrer
 des poble
 |||
 C. SON MI. Nº 2 - CALVIA - MALLORCA

CARPINTERIA
CALVIA

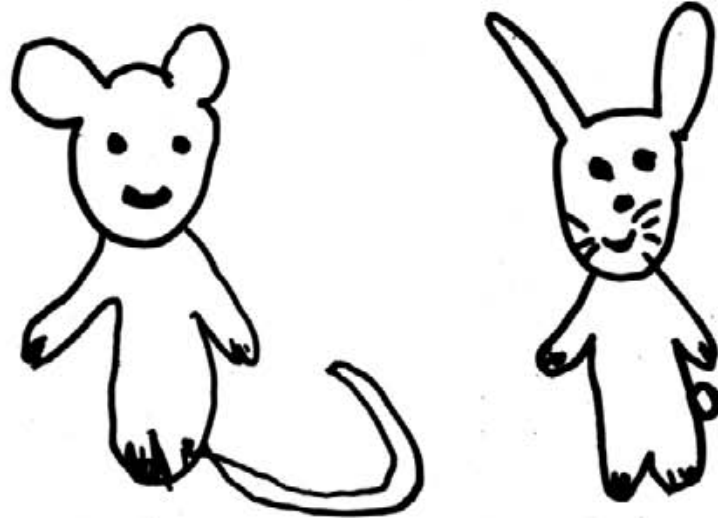

Hnos. INSERTE
 C/. TRANSFORMADOR, 5/N - TEL.
 CALVIA - MALLORCA

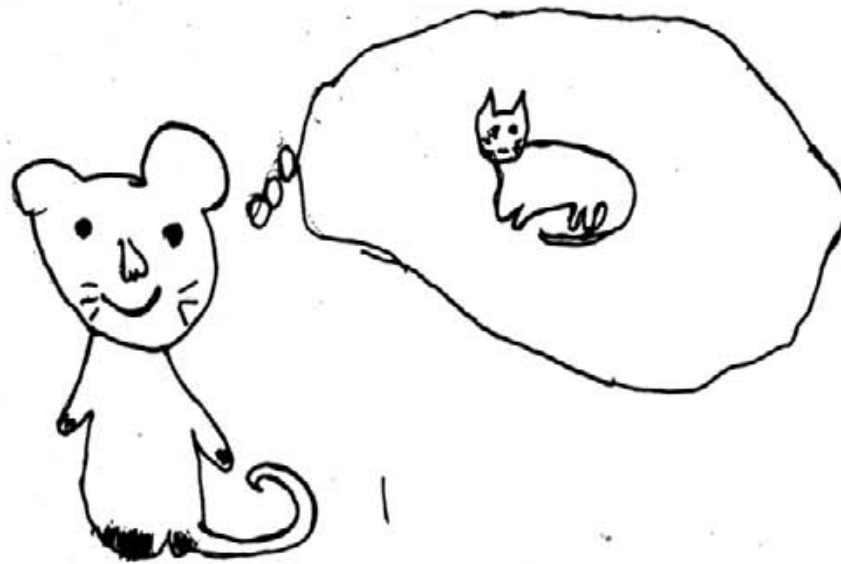

La rata i el conill

Hi havia una vegada un conill i una rata que eren molt amics.
Un dia la rata va caure i es va fer molt de mal.
El conill era molt viu i va sentir a la rata.

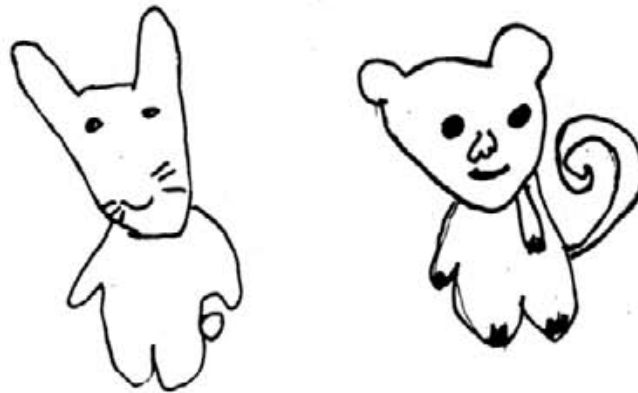

- Que te passa rata?
  - Que he caiguda i m'he fet mal.
  - Has d'anar viva que sinó potser que te mengi els maix.
  - Ah! no sabia que hi havia maixos per aquí.
  - Ah! hi ha i molts.
- El conill li feia creure a la rata que hi havia maixos perquè anés viva

- Ai! Tenc molta de por. Ai que es maixos me menyaran.
- No te preocupis que no vendran
- Assai! quina sort
- No saps perquè no vendran?
- No
- Perque els fossat una trampa
- Que be, era pobrem estar tranquils

Antonia Vidal 8 anys

Pels més petits de la casa podem oferir aquesta vegada una col·lecció de contes mòbils. Contes mòbils d'imatges són uns contes enquadrats com si fossin unes plaquetes d'aquestes amb filferro en espiral, i que les fulles estan dividides en un parell de bocins, de tal forma, que se poden girar tots els bocins i canviar d'imatge, o només girar-ne un dels bocins quedant el fotograma lleugerament canviat, d'aquesta manera el nin pot anar combinant el conte al seu aire i crear la història. Són contes sobretot per augmentar el vocabulari i desenvolupar la imaginació.

D'aquests llibres mòbils tenim per exemple la col·lecció de :

CONTES MOBILS
Ed. Cincel

Preu 350 pts.

I podem trobar els següents títols:

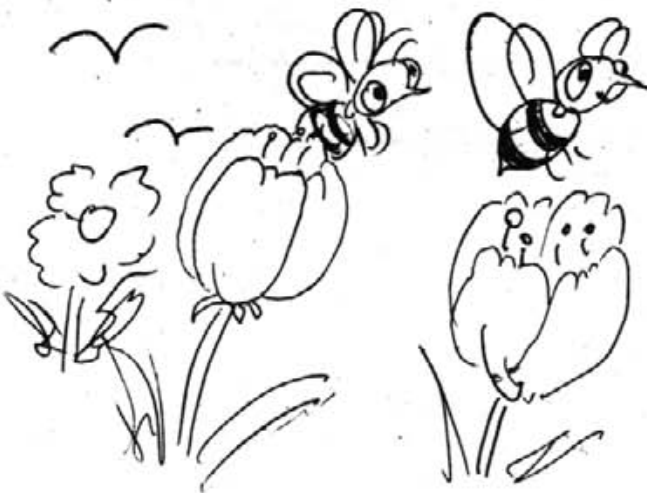
"La classe". "Els animals". "Els transports". "El mar". "La casa". "El camp". "La família". "El temps". "Els aliments". "La ciutat".

Pels nous lectors hi ha una col·lecció interessant, són primers, estretets, amb les tapes fortes i amb il·lustracions a tinta:

Torrens, Mercè

Col·lecció La Mercè.

Els títols són: "La Mercè fa dissabte". "La Mercè i les oques". "Els oficis de la Mercè". "El primer llibre de la Mercè". "El gran joc de la Mercè". "Buscant bolets amb la Mercè".

Pels nins de 8,9 i 10 anys i pels pares també :

Rodari, Gianni, escriptor que ha obtingut el premi internacional Andersen 1.970 i que ha escrit varis llibres, entre un dels quals es troba:

"Contes per telefon", que en aquests moments se pot trobar per un preu de 460 pts. a Editorial Joventut.

I per acabar és bo que els més grandets i si no simplement per augmentar la nostra biblioteca allà on hi hagi nins o joves, hi ha uns llibres molt interessants:

"Cuadernos de educación sanitaria"
Ed. Barcanova,.

Preu 360 pts.

I els títols que podem trobar són:

"Salud y medio ambiente".

"Prevencion de accidentes"

"La cometa de seis puntas"(Educación sobre las drogas)

"Descubrete a ti mismo y descubre a los demas"(Salud mental)

"Educación vial"

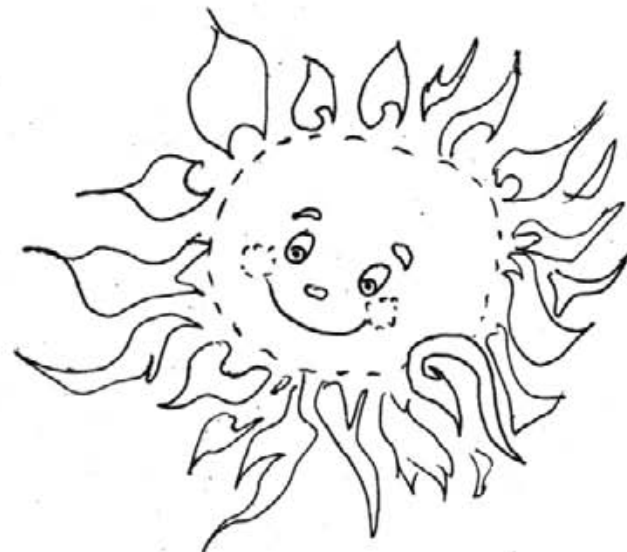
"Higiene y aseo personal"

"Actividad, descanso y crecimiento"

"Prevención y control de enfermedad"

"Educación sexual"

"Alimentación, nutrición y consumo"

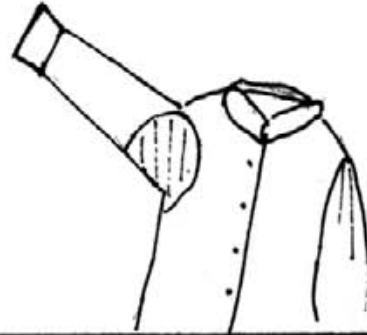
Sabieu Què...

VEINATS -28

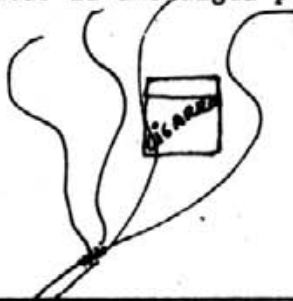
SUCRE: Ses taques recents se'n van fàcilment amb aigua teba o calenta. Ses taques antigues primer amb una barreja de glicerina i amoniac i després es renten.

SUOR: Si la tela és delicada amb lleixim molt diluït si és forta amb amoniac.

TABAC: Una solució de 80 grs de suc de llimona, refregant sa taca i seguidament rentar-la amb aigua pura.

TINTA: humitejar alternativament amb vinagre i alcohol i rentar. Després escampar polvos de talco per damunt.

TOMATIGA: aigua calenta i sabó; si queden restes de taca s'afegeix a una tassa d'aigua ensabonada una mica d'aigua oxigenada i es posa sa taca en remull durant una estona.

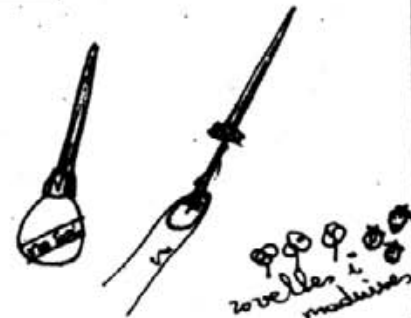
VERMELL D'OU: t.t de llana i cotó, amb aigua teba amb un 3% d'aigua oxigenada. teles difícils de rentar, rascar la tela i després tractar-la amb benzina.

VERNIS: fil i roba blanca: amb oli de trementina, rentar després amb aigua i sabó. cotó i llana: amb oli de trementina i aigua i sabó per aclarir.

VERNIS D'UNGLNES: amb aigua calenta i acetona.

RADIOGRAFIA DEPORTIVA

Y se acabó. Como todo tiene fin en este mundo, también lo tuvo el campeonato de liga en III División, temporada 83/84.

Desde estas líneas intentaremos hacer un balance de lo hecho por nuestro primer equipo en el desarrollo de la mencionada liga, que, si bien ha terminado felizmente para nuestro representante, ha transcurrido con más pena que gloria

Tuvo, en los inicios de temporada un principio esperanzador que hizo concebir ilusiones de que esta temporada sería la nuestra, pues ganaba los partidos de casa con holgura perdiendo en sus salidas por la mínima, lo que daba una base optimista para el futuro. Así transcurrieron varias jornadas, eso sí, dándonos ya muestras de lo que iba a ser la tónica de sus salidas, pues ya era avanzada la segunda vuelta cuando consiguió su primer positivo.

Pero aquel juego alegre y goleador no sé por qué causa, se convirtió un domingo tras otro en un juego tristón, sin ideas, y un domingo tras otro cedía uno o dos puntos a sus visitantes, hasta el punto que su clasificación tornóse preocupante obligando a la directiva a tomar medidas contundentes, que a al parecer resultaron beneficiosas para el equipo, pues a partir de entonces volvió aquél jugar de principios de

temporada, con lo cual la afición recobró la esperanza de la permanencia, aunque en sus salidas continuara la sequía de positivos pues en esas fechas solo había sumado otro positivo. Y para que el aficionado sufriera hasta el final en el último partido visitava al Santanyi. Un partido a cara de perro, pues el equipo que perdiera descendía de categoría. Y he aquí que el Calviá hizo lo que no había hecho en toda la liga. Ganar un partido en campo ajeno. Ganó en Santanyi por 1-2 conservando con ello, una categoría que tan cerca estuvo de perder.

Pero no todo han sido sinsabores en nuestro equipo.

Tenemos el orgullo y el honor de tener en nuestras filas al máximo goleador del grupo balear: MATEO! que con sus 25 tantos ha conseguido ser el "PI-CHICHI" del grupo.

Por ello, en la revista VEINATS nos congratulamos y damos nuestra sincera enhorabuena a el, directiva, técnicos y afición.

También es de justicia hacer constar el honroso décimo puesto conseguido en la puntuación de la regularidad, por Kubalita, nuestro Juanito Moreno que tantas y tantas veces nos ha hecho disfrutar con su juego. Enhorabuena Juan.

Y nada más. Desde esta sección, felicitar a todos, directiva, técnicos, jugadores y afición por la permanencia en la categoría y desear acierto a los responsables de confeccionar el equipo

para la próxima campaña, a ver si no las pasamos tan moradas.

Que así lo veamos.
S.Barceló

Nuestro colaborador DISCOBOLO está preparando un artículo que nos va a hablar de la campaña de POSA'T A CORRER, y así mismo, otro sobre el futuro Polideportivo de Calvià. Circunstancias ajenas a su voluntad le han imposibilitado el poder tener ambos artículos para este mes. Esperamos que el próximo mes podamos ofrecerles estos dos interesantes artículos.

ESPORT ESCOLAR

Durant el dia 27 de Maig, a la pista Poliesportiva Prínceps d'Espanya, va tenir lloc una trobada d'esport escolar.

Les nines varen quedar classificades en 6è. lloc per equips.

En quan als nins, els resultats varen quedar:

80 m.- Francisco Boy. 5º en un tiempo de 11'43 seg.

2.000 m. marxa.- Miguel Cabrer. 5º con un tiempo de 13'05.

2.000 m. llisos.- Johny Oriagli, 3º con un tiempo de 6'28.

Pes.- Federico Lambry. 3º con una marca de 10'26m.

Bot de longitut.- Miguel Martínez. 5º con una marca de 4'75m.

Bot d'Altura.- Eduardo Sánchez. 3º con una marca de 1'45m.

Cursa de relleus.- Quedan en 6º lugar con un tiempo de 45'05. El equipo formado por Boy, Delgado, Rivas y Pons.

Amb aquests resultats queden classificats en 6è. lloc per equips.

REPORTAJES **Julían**

- Bodas
- Bautizos
- Comuniones
- Fotografía en General

telf. 670464

C/ Mayor. 27 - 1.º - 1.º - CALVIA

Droguería y Ferrería

CALVIA

MAYOR. 48

TELF. 67 01 61

Panaderia

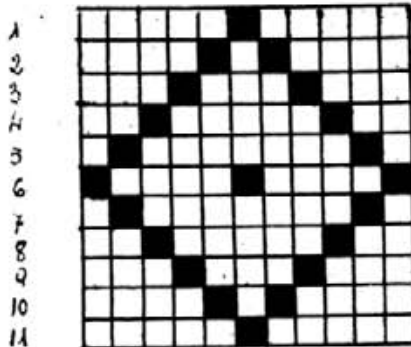

JUAN CARRILLO

C/ Mayor. 3.

CALVIA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

VERTICALES.- 1.-Masa blanda.Antiguo nombre del Guadalquivir. 2.-Personaje de una obra de Zorrilla.Consonante.Hado, destino. 3.-Nave.Ciento cuatro.Adverbio de lugar. 4.-Consonantes.Da gritos,voces. Al revés y repetido,nombre familiar. 5.-Vocal.Canción flamenca.Vocal. 6.- Al revés,extremidades inferiores.Confusión,bula. 7.-Cien.Dará vigor,vida,ánimo.Consonante. 8.-Voz militar.De uno o más años.Nota musical. 9.-Manifiesta alegría.Al revés,uno.Río gallego. 10.- Una en ceremonia,al revés.Vocal.Cure. 11.-Estar echado.Río asturiano.

José Suárez.

HORIZONTALES: 1.-Una de las carabelas de Colón.Tortuga de mar. 2.-Relativo al ano.Consonante.Acto de reir. 3.-Catedral.Astilla resinosa.Al revés,se precipita en el vacío. 4.-Consonantes.Funda del sable.Nombre de letra. 5.-Vocal.Jubón sin mangas.Consonante. 6.-Causa escozor.Final de carrera. 7.-Consonante.Lo que da superioridad.Consonante. 8.- Existe.Ciego una tubería.Siglas comerciales. 9.-Pariente.Dios mahometano.Condimento. 10.-Ciudad de Mallorca.Vocal.Planta textil. 11.-Al revés,que-reos.Objeto fundamental en un partido de fútbol.

"la Caixa" ✨
a les escoles

UDA

BALEAR

C. VERGER

Avda. Capdellà CALVIA

Ofertas del 15 al 30 junio:

Detergente Colón 5kg...	679Ps
Detergente Coral 1l....	76Ps
Cola Cao 350g.....	137Ps
Aceite Maiz Mazola 1l.	215Ps
Helado Alsa-paquete....	79Ps
Helado Alsa-barra.....	145Ps
Sopas Knorr.....	43Ps
Zumos Fruco Cartón.....	97Ps
Zumos Fruco Cristal...	100Ps

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"